

SVĚTOVÝ DEN BEZ TABÁKU

31. květen 2013

Make
every day
World No
Tobacco Day.

Každoročně dne 31. května Světová zdravotnická organizace a její spolupracovníci celému světu připomínají **Světový den bez tabáku**. Důraz je kladen na zdravotní rizika spojená s užíváním tabáku a na propagaci účinných politik zaměřených na snížení spotřeby tabáku. Užívání tabáku je jednoznačně nejvýznamnější příčinou úmrtí, kterým je možno předcházet prevencí, a je v současnosti odpovědné za smrt každého desátého dospělého celosvětově.

Tématem Světového dne bez tabáku 2013 je:

ZAKAŽTE REKLAMU NA TABÁKOVÉ VÝROBKY, JEJICH PROPAGACI A SPONZORSTVÍ

Podpisem Rámcové úmluvy WHO o kontrole tabáku (FCTC WHO) se všechny smluvní strany zavázaly zavést úplný zákaz reklamy na tabákové výrobky, jejich propagace a sponzorství do pěti let od nabytí platnosti této úmluvy pro danou stranu.

Důkazy svědčí o tom, že úplný zákaz reklamy vede ke snižování počtu lidí jak začínajících, tak i pokračujících s kouřením. Statistiky ukazují, že zákaz tabákové reklamy, propagace a sponzorství je jedním z nejefektivnějších způsobů jak snížit poptávku po tabáku, a tedy nejlepším způsobem omezování jeho spotřeby.

VĚTŠINĚ ZEMÍ ÚPLNÝ ZÁKAZ CHYBÍ

I přes účinnost úplného zákazu reklamy na tabákové výrobky, jejich propagace a sponzorství bylo v roce 2010 plně chráněno před expozicí reklamním taktikám tabákového průmyslu pouze šest procent světové populace (Zpráva WHO o globální tabákové epidemii, 2011).

Úplný zákaz reklamy, propagace a sponzorství přispívá při úsilí o omezení užívání tabáku jako **opatření proti**

- klamavému a zavádějícímu charakteru kampaní uvádění tabákových výrobků na trh;
- nevyhnutelné expozici mládeže marketingu tabáku;
- selhávání tabákového průmyslu efektivně uplatňovat samoregulaci; a
- neúčinnosti pouze částečných zákazů.

Zatím co stále více a více zemí začíná zcela naplňovat své závazky vyplývající z Rámcové úmluvy WHO o kontrole tabáku (WHO FCTC), snahy tabákového průmyslu podkopat smlouvu jsou stále agresivnější. Například tam, kde jurisdikce zakázala reklamu na tabákové výrobky prostřednictvím výrazných poutačů v místě jejich prodeje, či zakázala reklamní a propagační funkce obalů tabákových výrobků využitím standardizovaných prostých obalů, tabákový průmysl zažaloval vlády u místních soudů s odkazem na mezinárodní obchodní smlouvy. Na druhé straně tabákový průmysl využívá sponzorství a zejména taktiky sociální odpovědnosti tabákových společností k oklamání veřejného mínění, aby získal důvěru ve svou slušnost a dobré úmysly, čímž se snaží získat politiky a legislativní proces opět pod kontrolu.

CÍLE

Globální tabáková epidemie zabije téměř šest milionů lidí ročně, včetně více než šesti set tisíc nekuřáků, kteří umírají v důsledku pasivního kuřáctví.

Nebudeme-li jednat, epidemie zabije do roku 2030 více než osm milionů lidí ročně. K více než 80 % těchto úmrtí, kterým lze předejít prevencí, dojde v zemích s nízkými a středními příjmy.

Hlavním cílem **Světového dne bez tabáku** je přispět k ochraně současné a budoucí generace nejen před ničivými zdravotními následky, ale také před sociálními, environmentálními a ekonomickými dopady užívání tabáku a expozice tabákovému kouři.

Specifické cíle kampaně 2013 jsou:

- pobídnout země k implementaci článku 13 WHO FCTC a z něj vyplývajících pokynů k úplnému zákazu reklamy na tabákové výrobky, jejich propagace a sponzorství, aby stále méně lidí začínalo užívat tabákové výrobky ev. je nadále užívalo;
- směřovat místní, národní a mezinárodní úsilí k boji proti snahám tabákového průmyslu podkopat kontrolu tabáku a oddalovat nebo bránit zavedení úplného zákazu reklamy na tabákové výrobky, jejich propagace a sponzorství.